

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/11/2019
Identifikačné číslo spisu: 7005010644
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7005010644.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta, v trestnej veci proti obžalovanému F. V. a spol. pre trestný čin skrátania dane spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 a iné, na verejnom zasadnutí konanom 27. februára 2020 v Bratislave, o odvolaniach krajského prokurátora, obžalovaných F. V. a Q. E., proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. júna 2019, sp. zn. 4T 7/2005, takto

rozhodol:

I.) Podľa § 258 ods. 1 písm. b), c), ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zrušuje sa napadnutý rozsudok v oslobodzujúcej časti týkajúcej sa obžalovaného T. E..

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 sa trestná vec obžalovaného T. E. vracia Krajskému súdu v Košiciach, aby ju znova prejednal a rozhodol.

II.) Podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 sa odvolania obžalovaných F. V. a Q. E. zamietajú.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 12. júna 2019, sp. zn. 4T 7/05, uznal za vinných obžalovaného F. V. zo spolupáchateľstva trestného činu skrátania dane podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 a obžalovaného Q. E. z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák. a z účastníctva vo forme pomoci k trestnému činu skrátania dane podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999, ktoré spáchali na tom skutkovom základe, že

obžalovaný F. V.

- spoločným konaním v mene firmy M. V., F. K. XXX, okres K., IČO: XXXXXXXXX na základe

kúpnopredajnej zmluvy z 23. júla 1998 odkúpil od spoločnosti VENUS, s. r. o. Košice, ul. Talinská č. 9, 446 ks vysokotlakových čerpadiel v hodnote 29 741 855 Sk, pričom si na Daňovom úrade v Trebišove z titulu nákupu tovaru uplatnil nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty v sume 5 561 485 Sk, ktorý bol daňovému subjektu vyplatený platobným poukazom dňa 14. decembra 1998, pričom deklaroval, že uvedené čerpadlá vyviezli 6. januára 1999 pre spoločnosť Rolls, spol. s r. o., Dolnorugovskaja č. 33, Moskva, potvrdené JCD o vývoze tovaru č. 0566405900009-16 predložil Daňovému úradu Trebišov pri daňovej kontrole uskutočnenej v dňoch 19. februára až 23. februára 1999, pričom k vývozu vysokotlakových čerpadiel nedošlo a tohto konania sa dopustil v úmysle vyhnúť sa zaplateniu dane z pridanej hodnoty na výstupe vo výške 5 561 485 Sk, ktorú výšku dane by v prípade predaja čerpadiel na území Slovenskej republiky musel odvieť príslušnému daňovému úradu, čím skrátili daň vo výške 5 561 485 Sk,

obžalovaný Q. E.

- vo Výšnom Nemeckom ako colník Colného úradu Čierna nad Tisou, pobočka Výšné Nemecké dňa 6. januára 1999 prejednal výstup tovaru 446 ks vysokotlakových čerpadiel v hodnote 29 741 885 Sk, deklarovaných na JCD 0566405900009-16 medzi odosielateľom M. V., F. K. XXX a príjemcom Rolls, spol. s r. o., Dolnorugovskaja 33, Moskva, prepravovaných nákladným motorovým vozidlom zn. KAMAZ, evidenčné číslo XX-XX D., na zadnej strane JCD potvrdil svojím razítkom a podpisom, čím prepustil tovar do režimu vývoz, a to aj napriek tomu, že vozidlo neprepravovalo žiadny tovar a územie Slovenskej republiky opustilo prázdne, čím takto porušil § 175 zák. č. 180/1996 Z. z., § 17 a § 44 ods. 3 zák. č. 200/1998 Z. z. Takýmto konaním pomohol obvineným M. V. a F. V. skrátiť daň vo výške 5 561 485 Sk, nakoľko v rozpore so skutočnosťou potvrdil zadnú stranu JCD 0566405900009-16, ktoré M. V. a F. V. pri daňovej kontrole predložili Daňovému úradu v Trebišove a tým deklaroval vývoz vysokotlakových čerpadiel, ktorý bol oslobodený od dane z pridanej hodnoty.

Krajský súd im za to uložil nasledovné tresty:

U obžalovaného F. V. podľa § 37 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999 upustil od uloženia súhrnného trestu, nakoľko trest, ktorý mu bol uložený rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 23. januára 2014, sp. zn. BB-3T 25/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2014, sp. zn. 4To 5/2014, vo výmere 11 (jedenásť) rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a peňažný trest vo výmere 100 000 Eur (slovom stotisíc) a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, pokladal na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný.

Obžalovanému Q. E. podľa § 148 ods. 5, § 35 ods. 1 a § 40 ods. 1, ods. 5 písm. c) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, ktorého výkon podľa § 58 ods. 1 písm. a) a § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky.

Naproti tomu Krajský súd v Košiciach tým istým rozsudkom podľa § 226 písm. b.) Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. por.“) oslobodil obžalovaného T. E.

spod obžaloby krajského prokurátora pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Tr. zák. a účastníctvo vo forme pomoci k trestnému činu skrátenia dane podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- vo Výšnom Nemeckom ako colník Colného úradu Čierna nad Tisou, pobočka Výšné Nemecké dňa 6. januára 1999 prejednal výstup tovaru 446 ks vysokotlakových čerpadiel

v hodnote 29 741 885 Sk, deklarovanych na JCD 0566405900009-16 medzi odosielateľom M. V., F. K. XXX a príjemcom Rolls, spol. s r. o., Dolnorugovskaja 33, Moskva, prepravovaných nákladným motorovým vozidlom zn. KAMAZ, evidenčné číslo XX-XX D.,

na zadnej strane JCD potvrdil svojim razítkom a podpisom, čím prepustil tovar do režimu vývoz, a to aj napriek tomu, že vozidlo neprepravovalo žiadny tovar a územie Slovenskej republiky opustilo prázdne, čím takto porušil § 175 zák. č. 180/1996 Z. z., § 17 a § 44 ods. 3 zák. č. 200/1998 Z. z. Takýmto konaním pomohol obžalovaným M. V.

a F. V. skrátiteľ daň vo výške 5 561 485 Sk, nakoľko v rozpore so skutočnosťou potvrdil zadnú stranu JCD 0566405900009-16, ktoré M. V. a F. V.

pri daňovej kontrole predložili Daňovému úradu v Trebišove a tým deklaroval vývoz vysokotlakových čerpadiel, ktorý bol oslobodený od dane z pridanej hodnoty,

lebo tento skutok nie je trestným činom.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania krajský prokurátor v neprospech obžalovaného T. E., čo do výroku o vine a obžalovaní F. V. a Q. E., čo do výrokov o vine a treste.

Pokiaľ išlo o oslobodzujúci výrok vo vzťahu k obžalovanému T. E., krajský prokurátor vytýkal krajskému súdu, že tento sa nevyrovnal so skutočnosťou, že tento obžalovaný ako službukonajúci colník na hraničnom priechode Výšné Nemecké dňa 6. januára 1999 pri deklarovanom vývoze vysokotlakových čerpadiel zo Slovenska na Ukrajinu firmou, ktorú zastupoval obžalovaný F. V., na príslušnej JCD potvrdil odtlačkom svojej pečiatky, že vykonal čiastočnú kontrolu tovaru, hoci tento v skutočnosti nebol naložený

na prevádzajúcom kamióne, keďže tento na hraničný prechod prišiel prázdny. Teda obžalovaný

T. E. v rovnakej miere deklaroval nepravdivé údaje podobne ako obžalovaný

Q. E., pretože ani čiastočná a ani úplná kontrola tovaru sa dňa 6. januára 1999

na hraničnom prechode vo Výšnom Nemeckom nevykonala, nakoľko nebolo čo kontrolovať, keďže príslušný kamión bol prázdny, čo napokon krajský súd ustálil vykonanými dôkazmi.

Z vyššie uvedených dôvodov preto krajský prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine vo vzťahu k obžalovanému T. E. s tým, aby v tejto časti vrátil vec krajskému súdu na nové prejednanie

a rozhodnutie. Odvolania obžalovaných F. V. a Q. E. na verejnom zasadnutí navrhol ako nedôvodné podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietnuť.

Obžalovaný F. V. v podanom odvolaní zo 17. septembra 2019 prostredníctvom svojho obhajcu argumentoval tým, že pokiaľ po vykonaní všetkých dostupných dôkazov zostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti, ktorá je dôležitá

pre posúdenie zavinenia obžalovaného, tak nemožno rozhodnúť v jeho neprospech, a to platí

aj v prípadoch, v ktorých pri objasňovaní vecí došlo k nedostatkom, ktoré sa už nedajú odstrániť, hoci pri správnom postupe by mohli byť zistené okolnosti svedčiacie v neprospech obžalovaného. Podľa názoru obžalovaného F. V. sú pochybnosti evidencie dovozu tovaru na ukrajinskej strane, keďže ukrajinská colnica už nevedie záznamy a v elektronickej forme len od 7. decembra 1999. Navyše výpovede svedkov, a to ukrajinských colníkov, neboli v prípravnom konaní vykonané zákonným spôsobom a v súlade so Zmluvou o právnej pomoci s Ukrajinou (vyhláška ministerstva zahraničných vecí č. 95/1983). Rovnako podľa názoru obžalovaného F. V. nemožno prihliadnuť ani na evidenciu prázdnych vozidiel

zo 6. januára 1999, nakoľko išlo len o pomocnú a nezáväznú evidenciu, navyše nie je v nej dostatočne zreteľný dátum. Za bezpredmetné rovnako považoval skutkové závery vzťahujúce sa k svedeckej výpovedi G. a firme Rolls, s. r. o., keďže existujú pochybnosti,

či čerpadlá prepravoval tento svedok alebo iný vodič, pričom v prípade druhej okolnosti obžalovanému žiaden právny predpis neukladal povinnosť, aby si overoval existenciu firmy

v cudzom registri. V neposlednom rade poukázal aj na neúmerňú dĺžku konania,

na ktorej neniesol žiadnu vinu a vychádzajúc z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd a z neho vyplývajúce práva na spravodlivý proces, mal za to, že v danom prípade ide o extrémny prípad, ktorý odôvodňoval zastavenie trestného stíhania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti obžalovaný F. V. navrhol, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania spod obžaloby oslobodil.

Na rovnakom skutkovom a právnom základe obžalovaný F. V. argumentoval prostredníctvom svojho obhajcu aj vo svojom písomnom podaní z 21. februára 2020.

Obžalovaný Q. E. v odôvodnení podaného odvolania z 21. októbra 2019, prostredníctvom svojho obhajcu, v prvom rade spochybňoval evidenciu prázdnych vozidiel na colnici vo Vyšnom Nemeckom a tým aj okolnosti vyplývajúce z výpovede colníka V. P.. V tomto smere argumentoval tým, že v danom prípade išlo len o pomocnú evidenciu, ktorá slúžila len pre štatistické účely. Ďalej poukazoval na to, že colník na hraničnom priechode vo Vyšnom Nemeckom vôbec nemusel otvárať kamión a fyzicky kontrolovať tovar, ale mohol len uznať colnú uzáveru, ktorú tu už priložil colník z vnútrozemskej colnice Košice-Šaca, keďže tento už prerokoval tovar v režime vývozu. Rovnako namietal zákonnosť svedeckých výpovedí colníkov z Ukrajiny a vodiča kamiónu, keďže tieto boli vykonané príslušným ukrajinským justičným orgánom bez toho, aby boli na tento úkon predvolaní obhajcovia obžalovaných. Pokiaľ ide o výpoveď vodiča kamiónu V. G. G., tak uvedená svedecká výpoveď je v zrejmom rozpore s výpoveďou colníka Q. J., ktorý na vnútrozemskej colnici Košice-Šaca vykonal colnú kontrolu a priložil colnú uzáveru. Podľa názoru obžalovaného samotný fakt, že ruská spoločnosť Rolls, spol. s r. o., nie je v Rusku zaregistrovaná, nie je dôkazom toho, že došlo k fiktívnemu vývozu tovaru, keďže žiadna právna norma neukladala colníkovi preverovať subjektivitu príjemcu v zahraničí. Podľa názoru obžalovaného v posudzovanej veci nepopierateľne existujú dve skupiny dôkazov, čo vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. augusta 2006, sp. zn. 1 To 54/2006. Rovnako ako obžalovaný F. V. poukázal aj na neúmerňú dĺžku konania, na ktorej neniesol žiadnu vinu a vychádzajúc z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a z neho vyplývajúce práva na spravodlivý proces, mal za to, že v danom prípade ide o extrémny prípad, ktorý odôvodňoval zastavenie trestného stíhania.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhoval, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade ním podaného odvolania spod obžaloby oslobodil.

Obžalovaný T. E. vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora z 8. októbra 2019 prostredníctvom svojho obhajcu v plnom rozsahu zotrval na svojej obhajobnej argumentácii prednesenej v predchádzajúcich štádiách tohto trestného konania a odvolanie prokurátora navrhol ako nedôvodné podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zamietnuť.

Podľa § 254 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. por.“) ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 253, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolanie proti rozsudku krajského súdu podali procesné strany na to oprávnené, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohli, urobili tak v lehote ustanovenej v zákone, pričom sčasti dôvodné je tentokrát už len odvolanie prokurátora smerujúce do oslobodzujúcej časti napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojich predchádzajúcich uzneseniach z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009 a z 3. septembra 2013, sp. zn. 5 To 7/2013, vytkol krajskému súdu, že za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci nevyužil všetky možné procesné postupy,

najmä pokiaľ išlo o osobný výsluch svedkov H., D. a vodiča predmetného vozidla G. G. V.. Už vtedy konštatoval, že v tomto prípade sa prostredníctvom právnej pomoci obmedzil len na ich predvolanie na hlavné pojednávanie, a keď sa v určený termín nedostavili, ich svedecké výpovede postupom podľa § 211 ods. 2 písm. a) Tr. por. na hlavnom pojednávaní prečítal, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky neakceptoval. V tejto súvislosti aj vzhľadom na námietky zo strany obžalovaného F. V. uplatnené v odvolacom konaní nariadil, aby krajský súd prostredníctvom právnej pomoci požiadal príslušný ukrajinský justičný orgán o výsluch týchto svedkov ku skutkom, ktoré sú uvedené v podanej obžalobe.

V rámci právnej pomoci boli vyššie uvedení svedkovia v neprítomnosti obhajcov obžalovaných vypočutí 7. marca 2012, sudcom Užhorodského okresného súdu Zakarpatskej oblasti, pričom všetci traja zhodne uviedli, že na bližšie okolnosti si už nepamätajú a v plnom rozsahu sa pridŕžajú svojich výpovedí z 8. augusta 2002, v ktorých O. O. V.

a D. V. uviedli, že v období od 4. januára do 10. januára 1999 vozidlo značky Kamaz evidenčné číslo XX-XX D. prešlo zo Slovenska na Ukrajinu len jedenkrát, a to prázdne, čo potvrdil aj vodič predmetného vozidla, svedok G.. V., keďže tento uviedol, že žiadne čerpadlá zo Slovenska do Ruska neprepravoval.

V tomto smere však treba povedať, že v posudzovanej veci sa trestné stíhanie vo veci začalo uznesením vyšetrovateľa z 18. marca 2002, ale obžalovanému F. V. bolo vznesené obvinenie až 4. apríla 2003 a obžalovaným Q. E. a T. E. dokonca až 6. októbra 2004.

V tomto prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú rozhodovaciu prax, osobitne na odôvodnenie rozhodnutí publikovaných v Zbierke rozhodnutí pod č. 81/2003 a 19/2004, z ktorých vyplýva, že vypočutím svedka pred vznesením obvinenia dochádza k porušeniu princípu zachovania rovnosti strán, keďže obhajca má možnosť zúčastniť sa takéhoto úkonu len za procesnej situácie, kedy sa vedie trestné stíhanie už proti konkrétnej osobe. Na jednej strane nie je vylúčené v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku, aby tieto dôkazy nemohli byť použité pre účely vznesenia obvinenia, na druhej strane je však potrebné ich okamžite opakovať, pretože v opačnom prípade pôvodné dôkazy proti obvinenému už nemajú dôkaznú hodnotu.

V tejto súvislosti sa javí za potrebné ešte zdôrazniť, že ak výsluch svedka nebol vykonaný v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, tento nedostatok nemožno napraviť tým, že pri ďalšom výsluchu tohto svedka, ktorý sa realizuje v súlade so zákonom, svedok sa iba odvolá na svoju skoršiu, procesne chybnú výpoveď.

Treba doplniť, že krajský súd potom, čo mu bol napadnutý rozsudok tretíkrát zrušený vyššie uvedeným uznesením z 3. septembra 2013, sp. zn. 5 To 7/2013, v dôsledku vyššie uvedeného procesného pochybenia a potom, čo došlo k zmene v zložení senátu, pričom dokazovanie muselo byť vykonané od samého začiatku, keďže obžalovaní nesúhlasili so zmenou senátu (§ 219 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006), znovu rovnakým spôsobom procesne pochybil, keď vyššie uvedení ukrajinskí colníci a vodič boli opätovne vypočutí bez prítomnosti obhajcov prostredníctvom právnej pomoci realizovanej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky cez sudcu Užhorodského okresného súdu 29. apríla 2015. Je pritom zarážajúce, že miesto konania tohto procesného úkonu sa nachádzalo len cca 1 hodinu autom od sídla obhajcov obžalovaných a cestou právnej pomoci sa nevedela zabezpečiť ich prítomnosť na tomto úkone. V tomto smere aj po predchádzajúcej skúsenosti sa zrejme vyžadovala väčšia aktivita najmä zo strany konajúceho senátu a jeho predsedu.

Napriek tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo svojich predchádzajúcich uzneseniach, najmä z 10. júna 2010, sp. zn. 5 To 15/2009 konštatoval, že v prípade vývozu čerpadiel cez hraničný prechod vo Výšnom Nemeckom obžalovaným F. V., existenciu tovaru na hraničnom prechode potvrdzovali len výpovede obžalovaných

F. V., T. E. a Q. E. (ich obhajobná argumentácia), pričom okrem nich žiaden iný svedok neprišiel na tomto hraničnom priechode do priameho kontaktu s týmto tovarom, a to ani colníci, svedkovia P. U. a V. V.. Naopak, obhajobné tvrdenia obžalovaných vyvracala skupina dôkazov svedčiacich pre záver o fiktívnosti takéhoto vývozu tovaru v snahe dosiahnuť obžalovaným F. V.

v daňovom konaní oslobodenie od zaplatenia dane z pridanej hodnoty.

Podľa zistenia Interpolu, firma Rolls, s. r. o., ktorej predmetný tovar mal byť dodaný, nebola registrovaná v príslušnom obchodnom registri Ruskej federácie a na adrese figurujúcej na jednotných colných deklaráciách ako sídlo tejto firmy sídlila úplne iná spoločnosť.

V evidencii prázdnych vozidiel hraničného prechodu Vyšné Nemecké zo dňa 6. januára 1999 sa nachádzal zápis svedka V. P., ktorý túto skutočnosť potvrdil aj v rámci svedeckej výpovede, že vozidlo značky Kamaz evidenčné číslo XX-XX D. odišlo zo Slovenska prázdne, teda bez vyššie uvedeného tovaru, ktorú skutočnosť v takýchto prípadoch vždy dôkladne preveril a následne v evidencii aj vyznačil. Hodnovernosť uvedenej evidencie napriek tomu, že slúžila len pre internú potrebu a štatistické účely, potvrdil svedok aj JUDr. P. A., bývalý riaditeľ PCU Vyšné Nemecké, ktorý ju zaviedol z dôvodu zabránenia fiktívnym vývozom tovaru nad 1 milión Sk.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že evidencia prázdnych vozidiel z predmetného dňa na slovenskej strane hranice bola v súlade aj s evidenciou, ktorú viedla ukrajinská strana, z ktorej vyplývalo, že vozidlo s evidenčným číslom XX-XX D. prešlo cez slovensko-ukrajinskú hranicu dňa 6. januára 1999, v režime Import bez nákladu, pričom pas vodiča bol série a čísla T. XXXXXX a colnú kontrolu vykonal inšpektor D. s tým, že uvedené vozidlo opätovne prekročilo slovensko-ukrajinskú hranicu až 10. januára 1999, v režime Export bez nákladu, pričom v tomto prípade bol pas vodiča série a čísla T. XXXXXX a colnú kontrolu vykonal inšpektor O. O. V..

Rovnako na tomto mieste treba doplniť, že vo firme Venus, s. r. o., ktorá predmetné vysokotlakové kotle predala firme M. V., v mene ktorej na základe splnomocnenia konal obžalovaný F. V., potom čo Daňový úrad Trebišov začal daňovú kontrolu

za účelom preverenia zaúčtovania DPH vo výške 5 561 485 Sk v daňovom priznaní z 9. októbra 1998 za III. štvrťrok 1998 (predloženie účtovných dokladov o nadobudnutí vysokotlakových kotlov), ešte predtým došlo 4. októbra 1998 k zmene v osobe konateľťa tejto firmy, a to z osoby Z. Q., bytom K. 9, A. na P. K., bytom H. XX, F.. Prítom z výpovede tohto svedka vyplýva, že v roku 1997 stratil občiansky preukaz, pričom od roku 1998 býval už v obci X.. V mesiaci október 1999

(správne malo byť 1998) dostal z odboru živnostenského a ochrany spotrebiteľa Okresného úradu v Michalovciach písomné vyrozumienie o uvedenej zmene, čo sa však nezakladalo na pravde, keďže k nej s jeho súhlasom a vedomím reálne vôbec nedošlo.

Rovnako z faktúr č. 51298, 71298, 31298, 41298, 11298, 81298, 61298, 21298 vyplýva, že splnomocnenec firmy M. V., obžalovaný F. V. firme Rolls, s. r. o., Dolgorukovskaja 33, Moskva, v mesiaci december fakturoval za dodávku 446 ks vysokotlakových čerpadiel T-3130, T-290 BT, T-40150, T-4050 VLB, T-4050 VLBM, T-290CT, T-8 BT, 6101-C2550 BA, celkovo sumu 26.600.370 Sk, pričom uvedená suma mala byť uhradená v hotovosti.

Z výpisu NBS zo 14. decembra 1998 vyplýva, že Daňový úrad Trebišov

11. decembra 1998 z titulu uplatnenia si nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty odpísal z účtu sumu 5 652 089 Sk, ktorá bola 15. decembra 1998 pripísaná na účet podnikateľky M. V. vedený vo V. č. ú. XXXXXXXXXX, ktorá suma bola za obdobie od 16. do 21. decembra 1998 na štyrikrát z účtu vybraná.

Treba len doplniť, že všetky platby na podklade kúpnopredajnej zmluvy z 23. júla 1998 a faktúry č. 980702 z 27. júla 1998 prebehli medzi Venus, s. r. o.,

a fy M. V. len na podklade výdavkových pokladničných dokladov a potvrdeniek o platbe, teda v hotovosti.

Podľa § 37 ods. 3 zákona č. 289/1995 Zb. vývoz tovaru do zahraničia je oslobodený od dane. Tovar oslobodený od dane podľa § 26 sa pri jeho vývoze považuje za oslobodený podľa tohto zákona.

Z JCD o vývoze tovaru č. 0566405900009-16 vyplýva, že podnikateľka M. V. prostredníctvom splnomocnenca obžalovaného F. V. mala realizovať vývoz predmetných vysokotlakových čerpadiel dňa 6. januára 1999 cez CÚ Čierna nad Tisou, pobočka Výšné Nemecké, ktorú skutočnosť potom deklarovala na DÚ Trebišov.

Z vyjadrenia Daňového úradu Trebišov z 5. mája 2004 vyplýva, že ak by nedošlo k uskutočneniu deklarovaného vývozu vysokotlakových čerpadiel v počte 446 ks cez Ukrajinu do Ruska a podnikateľka M. V. by odpredala predmetný tovar v tuzemsku, ako platiteľke dane z pridanej hodnoty by jej vznikla daňová povinnosť dňom uskutočnenia zdaniteľného plnenia.

Inými slovami povedané, vykonané dôkazy bez rozumnej pochybnosti svedčia pre záver, že v danom prípade obžalovaný F. V. spoločným konaním s ďalšími osobami zrealizoval fiktívny nákup a následný predaj tovaru, ktorý v takom množstve a v takej hodnote ani neexistoval, pričom prostredníctvom tohto obrazne povedané „papierového obchodu“ si neoprávnene uplatnil a následne zo strany štátu nechal vyplatiť daň z pridanej hodnoty vo výške 5 571 485 Sk s tým, že následným fiktívnym vývozom tovaru do zahraničia 6. januára 1999 za asistencie vedúceho nočnej smeny na PCU Výšné Nemecké obžalovaného Q. E. sa zbavil daňovej povinnosti. V tomto smere neobstoja ani odvolacie námietky obžalovaného Q. E. založené na argumentácii, že colník na hraničnom priechode vo Výšnom Nemeckom vôbec nemusel otvárať kamión a fyzicky kontrolovať tovar, ale mohol len uznať colnú uzáveru, ktorú tu už priložil colník z vnútrozemskej colnice Košice-Šaca, svedok Q. J., keďže tento už prerokoval tovar v režime vývozu. Uvedené by platilo len v prípade, keby zo strany obžalovaných colníkov nebolo výslovne uvedené, že okrem kontroly dokladov vykonali aj fyzickú kontrolu tovaru, a to obžalovaný T. E. čiastočnú a obžalovaný Q. E. úplnú tým spôsobom, že za prítomnosti vodiča vizuálne prekontroloval existenciu deklarovaného tovaru, po ktorej opätovne opatril vozidlo colným uzáverom a uvedenú skutočnosť vyznačil na JCD v príslušnej kolónke C.

Pokiaľ ide o obžalovaného T. E., odvolací súd opätovne zotrval na svojom predchádzajúcom právnom názore prezentovanom v ostatnom zrušujúcom uznesení z 3. septembra 2013, sp. zn. 5 To 7/2013. Navyše uvedený právny názor vychádzajúci z doposiaľ vykonaných dôkazov, vrátane výpovede obžalovaného nepopierajúceho vykonanie čiastočnej kontroly, zmeny plomby a vyznačenia tejto skutočnosti na JCD, podporuje aj rozsudok Okresného súdu Michalovce z 13. januára 2005, sp. zn. 3T 239/04, ktorým bol obžalovaný T. E. uznaný za vinného z trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a), c) Tr. zák. v súbehu s trestným činom porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou vo forme pomoci podľa § 10 písm. c), § 124 ods. 1 Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že bez vykonania príslušnej a náležitej kontroly prepustil cez kontrolné stanovisko, nákladná doprava, dodávkové vozidlo, v ktorom sa nachádzalo 528 kartónov cigariet, pričom uvedenému vozidlu bol pridelený talón osvedčujúci vykonanie kontroly a následne toto vozidlo bolo prepustené na naše územie, čím takto umožnil nelegálny dovoz cigariet z Ukrajiny do Slovenskej republiky, ktorý konajúci súd omylom vyhodnotil v neprospech obžalovaného Q. E..

V tejto súvislosti odvolací súd prihliadol aj k tomu, že obžalovaný F. V. bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica

z 18. apríla 2013, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2014, sp. zn. 4 To 5/2014, uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 v súbehu s pokračovacím trestným činom neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť celkovo 24-mi čiastkovými útokmi v období od roku 2008 do roku 2010 v podstate na tom skutkovom základe, že vytvoril obchodné reťazce vlastných obchodných spoločností, ktorých cieľom bolo na základe nepravdivých účtovných a daňových dokladov svedčiacich o nákupe a predaji tovaru „Euro očká špeciál“ a lykožrúta smrekového neoprávnené v rozpore s ustanoveniami zákona o dani z pridanej hodnoty, jednak si uplatniť v daňových priznaniach odpočítanie DPH v úmysle vyhnúť sa daňovej povinnosti, ktorá mu vyplývala z iných zdanieľných plnení a jednak si uplatniť neoprávnený nárok na nadmerný odpočet DPH, pričom svojím konaním skrátal daň v celkovej výške 57 661 795,95 € a neoprávnené si uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty vo výške 509 250,84 €, pričom za to bol odsúdený podľa § 276 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, pričom na výkon uloženého trestu odňatia slobody ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň mu uložil podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest vo výške 100 000 € a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. aj náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok. Nakoniec podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodeného, a to Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Vazovova 2, Bratislava na občianske súdne konanie.

Obžalovaný F. V. bol z výkonu tohto trestu odňatia slobody podmienene prepustený 4. decembra 2019 so skúšobnou dobou 6 (šesť) rokov a kontrolou technickými prostriedkami, probačným dohľadom v trvaní 3 (troch) rokov a ďalšími povinnosťami a obmedzeniami.

Z odôvodnení uvedených v rozhodnutí vyplýva, že v podstate rovnako ako v prejednávanej trestnej veci išlo o rovnaký modus operandi (spôsob vykonávania), ktorého úspešnosť si nepochybne vyžadovala minimálne ľahkomyselnosť, keď nie aktívnu participáciu pracovníkov príslušných daňových úradov, vrátane Daňového úradu v Trebišove.

Na tomto mieste senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že keby senát Krajského súdu v Košiciach konajúci v zložení JUDr. Marta Goliašová, JUDr. Štefan Sekelský a JUDr. František Ševčovič v prvom rozsudku z 19. septembra 2007 prakticky v jednoduchej trestnej veci daňového charakteru vykonané dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo svojom súhrne tak, ako mu to ukladá § 2 ods. 6 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, nemuselo dôjsť zo strany obžalovaného F. V. v rokoch 2008 až 2010 k páchaniu ďalšej daňovej trestnej činnosti, ktorá tento štát stála takmer 60 miliónov Eur, nehovoriac o nákladoch spojených s následným trestným konaním a výkonom trestu odňatia slobody obžalovaného F. V..

Pokiaľ ide o návrh obžalovaných na zastavenie trestného stíhania vzhľadom na dĺžku trestného konania je potrebné povedať, že porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote je bezpochyby významným zásahom do princípov zaručujúcich právo na spravodlivý proces. Neodôvodnené prietahy a neprímeraná dĺžka trestného konania sú závažným a nežiaducim javom, ktorý nielen odporuje zmyslu práva obvineného, ale i poškodeného na spravodlivý proces, ale je i v rozpore so základnými zásadami trestného práva a odporuje účelu trestného konania. Súčasne je však nutné konštatovať, že porušenie tohto práva samo osebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania.

Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“)

je potrebné v prvom rade považovať za pokyn či apel signatárskym štátom, aby organizovali svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva v Dohovore zakotvené boli rešpektované.

Štát prostredníctvom orgánov k tomu určených rozhoduje o obvinených z trestných činov a zaisťuje prípadné potrestania páchatel'ov. Rozhodovanie o vine a treste v rámci trestného konania je nielen právom, ale predovšetkým povinnosťou týchto orgánov. Je celkom v rozpore so zmyslom čl. 6 Dohovoru, aby orgán činný v trestnom konaní, ktorý priet'ahy v konaní spôsobil, sa tejto svojej povinnosti zbavil bez toho, aby vyvinul iniciatívu k naplneniu účelu trestného konania, ktorým je práve rozhodnutie o otázke viny a trestu.

Účelom trestného konania je predovšetkým to, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pritom má pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, na výchovu občanov v duchu dôsledného zachovávania zákonov a pravidiel občianskeho spolužitia i čestného plnenia povinností k štátu a spoločnosti (§ 1 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006).

Trestné konanie je potom ovládané základnými zásadami zaručujúcimi naplnenie vyššie uvedeného účelu trestného konania, ktoré sa uplatňujú nielen z pohľadu samotného obvineného, ale i z pohľadu práv a povinností ostatných subjektov a strán trestného konania. Predovšetkým s ohľadom na práva týchto ostatných subjektov, prípadne strán na trestnom konaní zúčastnených je akceptácia záveru o možnosti orgánu, ktorý priet'ahy v konaní sám spôsobil, zastaviť trestné stíhanie, celkom neprijateľná.

Týmto postupom by bola celkom nežiaducim spôsobom modifikovaná zásada oficiality, ktorá stanovuje, že každý orgán činný v trestnom konaní má povinnosť z vlastnej iniciatívy urobiť všetko pre naplnenie účelu trestného konania, a zároveň by sa tak oslabovala funkcia trestného práva vo všeobecnom zmysle, predovšetkým funkcia ochranná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky navyše považuje za potrebné zdôrazniť, že namietaný čl. 6 ods. 1 Dohovoru vôbec nestanovuje žiadnu výslovnú sankciu, ktorou by stíhal porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré je v tomto článku zakotvené a pod ktorým je uvedený celý rad čiastkových práv a slobôd, ktorého súčasťou je i právo na rozhodnutie v primeranej lehote.

Primeranosť dĺžky konania je judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „Súd“) posudzovaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím ku kritériám zakotveným v judikatúre Súdu, akými sú zložitosť prípadu, chovanie sťažovateľa a chovanie štátnych orgánov, poprípade čo je pre sťažovateľa v stávke. Súd v žiadnom zo svojich rozhodnutí nekonkretizoval „všeobecne záväznú“ dobu, ktorú by bolo možné za primeranú lehotu považovať.

Porušenie pravidla plynúceho z čl. 6 ods. 1 Dohovoru je sankcionované vyvodením zodpovednosti štátu voči obvinenému, kedy bolo v rozhodnutiach Súdu spravidla priznané sťažovateľovi spravodlivé zadosťučinenie vo forme peňažnej náhrady a konštatované porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Nápravu porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote vo forme zastavenia trestného stíhania Súd z čl. 6 Dohovoru v žiadnom prípade zo svojich rozhodnutí nevyvodil.

Naopak judikatúra Súdu je v tomto ohľade jednoznačná v tom smere, že zmiernenie trestu z dôvodu neprimeranosti dĺžky (pokiaľ v tejto dobe nepáchal ďalej trestnú činnosť) konania v zásade zbavuje jednotlivca jeho postavenia obete v zmysle článku 36 Dohovoru za predpokladu, že vnútroštátne orgány uznajú, či už výslovne alebo v podstate veci, že šlo o porušenie Dohovoru a uskutočnia nápravu.

Stavu vecí a vykonaným dôkazom potom zodpovedá aj právna kvalifikácia konania obžalovaných F. V. a Q. E. a v tomto smere odvolací súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil.

Pokiaľ ide o výrok o trestoch, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s postupom krajského súdu, pokiaľ tento aj vzhľadom na dĺžku konania a vyššie uvedené právoplatné odsúdenie upustil u obžalovaného F. V. od uloženia súhrnného trestu postupom podľa § 37 Tr. zák. účinného do 31. augusta 1999.

Obžalovaný F. V. v trestnej veci s poukazom na ktorú došlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu, bol vo výkone väzby od 3. marca 2011 do 27. februára 2014, kedy nastúpil výkon trestu odňatia slobody, z ktorého bol podmienene prepustený 4. decembra 2019, teda obžalovaný F. V. bol vo výkone trestu odňatia slobody za trestnú činnosť, pri ktorej došlo k skráteniu dane vo výške 57 661 796 Eur a k neoprávnenému uplatneniu si nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty vo výške 509 251 Eur aj so započítaním väzby v dĺžke 8 rokov a 9 mesiacov a vo výkone trestu odňatia slobody len 5 rokov a 9 mesiacov.

Senát 5T na tomto mieste nebude polemizovať, či podmienene prepustenie obžalovaného na návrh riaditeľa Ústavu na výkon trestu v Prešove (odvolací senát 5T sa nemôže ubrániť dojmu o jeho účelovosti) bolo, alebo nebolo dôvodné. Vysvedčenie tomuto postupu napokon dal samotný obžalovaný F. V. svojimi mediálnymi vyjadreniami po podmienечnom prepustení z výkonu trestu, ktoré svedčia pre záver, že v jeho prípade si vykonaný trest vôbec nesplnil svoju funkciu individuálnej prevencie, keďže podľa neho sa žiadnej nezákonnej činnosti nedopustil a v danom prípade išlo vyslovene o nezákonné odsúdenie. Takýto postup súdov rozhodujúcich o podmienечnom prepustení, ktoré nemuseli v merite vecí rozhodovať v prvom, ani v druhom stupni, ktoré potom ani nemajú úplnú a reálnu predstavu o náročnosti a rozsahu dokazovania a rozhodovania, má potom negatívny dopad aj na otázku generálnej prevencie účelu trestu vo vzťahu k celej spoločnosti, zvlášť pri tomto type trestnej činnosti, ktorá je v očiach podnikateľskej verejnosti tolerovaná a chápaná ako niečo spoločensky menej nebezpečné, ba priamo akceptovateľné. Aj s poukazom na tieto okolnosti senát 5T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvažoval o uložení prísnejšieho súhrnného trestu, v ktorom postupe mu však bránilo nedostatok odvolania podaného prokurátorom v neprospech obžalovaného F. V..

Trest uložený obžalovanému Q. E. aj podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá všetkým kritériám pre ukládanie trestov a jeho výmeru, a to aj vzhľadom na deklarovanú dĺžku konania, ktorá okolnosť sa potom odrazila v použití mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia a uloženia trestu pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestu odňatia slobody s limitmi uvedenými v zákone [§ 40 ods. 1, ods. 5 písm. c) Tr. zák.].

Z týchto dôvodov potom Najvyšší súd Slovenskej republiky v oslobodzujúcej časti týkajúcej sa obžalovaného T. E. na podklade odvolania prokurátora napadnutý rozsudok zrušil podľa § 258 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Košiciach uložil, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal (zabezpečil a oboznámil predmetný spis a rozsudok Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 3T 239/04) a rozhodol, pričom súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 264 ods. 1 Tr. por.) a v odsudzujúcej časti odvolania obžalovaných F. V. a Q. E. ako nedôvodné podľa § 256 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.